

Teksten: Exodus 3: 1-1 en Mattheus 4: 1-11

Lieve mensen,

Vroeg of laat komen we allemaal in Saxenoord. Zo bedacht ik, denkend over eindigheid en Askruisjes. Afgelopen donderdag was ik in Saxenoord. Er heerste een gezellige bedrijvigheid. Ik verzorgde een koffiemorgen. We zongen en lazen Exodus 3. En ik zei: er zijn twee soorten vuur: vuur dat verbrandt en vuur dat niet verbrandt, maar verlicht. Ik vroeg wie wel eens een brand had meegemaakt. Iemand vertelde hoe ze met twee kindjes op de arm midden in de nacht ternauwernood ontsnapte aan de vlammen.

Geestelijk zijn er grofweg ook twee soorten vuur. Er is vuur dat verbrandt en er is vuur dat verbindt. Ik heb het over vuur dat veroorzaakt wordt door emotie en taal. Woede is zomaar een voorbeeld van vuur dat verbrandt. Wie van u is wel eens woedend geweest...? vroeg ik. Het bleef stil... Niemand. Oké, boos dan?... Ja die waren er wel.

Voor dat andere vuur gingen we net als nu naar het verhaal Mozes' roeping. Mozes is intussen groot geworden, staat er in hoofdstuk 2. En nu, in hoofdstuk 3, is hij herder. Dat zo

simpele zinnetje bevat veel verborgens. Mozes had zich eerder al aan het leven gebrand omdat hij snel aangebrand raakte, zoals een automobilist in het verkeer. Na stagejaren bij Jetro de priester die intussen zijn schoonvader was geworden... - Bijbelse priesters trouwen - is Mozes veranderd. De tijd is rijp om herder te zijn. Herder zijn in de Bijbel heeft met zien te maken. We zien met onze ogen van alles, en vandaaruit hoedt de herder het vele, de veelheid aan indrukken. Soms lijkt alles in ons leven los zand, maar de herder zorgt ervoor dat het bij elkaar blijft. De herder houdt dat vele bijeen, kan dat en durft dat. Mozes herdert. Hij ziet in wat de schapen nodig hebben. Hij kent ze en houdt van ze.

Mozes weidt zijn schapen in de woestijn. Apart, in de woestijn is toch geen eten? In de Bijbelse woestijn wel. Woestijn in de Bijbel is wat anders dan zand. Het wóórd voor woestijn betekent 'vanuit ons spreken'. Zodra het over woestijn gaat, vinden en gaan we een weg. Een gesprek lijkt soms op een woestijn. Waar spreken we langs, hoe komt dit tot een goed einde? Vinden we goede woorden? Spreken vraagt om hoeden... Het gesprek als

woestijnreis. Het gesprek dat je voert als mens met jezelf, met de ander, om tot inzicht te komen.

Mozes is rijp om de herdersstaf te nemen en dan drijft hij de kudde tot voorbij de woestijn. De kudde is het beeld van alle kanten van zijn leven die hij moet hoeden, waar hij overzicht over moet houden. Hoed mijn schapen, zegt Jezus veel later tegen Petrus. Dat Mozes het wolvee tot achter de woestijn drijft, tot achter het spreken, wil zeggen dat het spreken nu overgaat in iets anders, namelijk in zwijgen: Mozes verstilt en... loutert. Er is een zwijgen dat loutert. Want waar Mozes verstilt, zijn ego tot rust komt, daar gaat God spreken. Dat vertelt het verhaal ons als Mozes bij de berg Horeb komt, de berg van God. De ligging is onbekend, schrijft prof. Jagersma. Klopt. Die berg, dat is een geestelijke berg, die ons vertelt over ons geestelijk leven. Want deze naam Horeb betekent 'eenzaamheid' en 'verlatenheid'. De plek waar je stil wordt. En waar hét stil wordt in Mozes. Waar er van binnen ruimte komt voor God. Jezus gaat vaak alleen de bergen in om te bidden. De berg beklimmen is de klim van het gebed. Verstillen en zachtjes

praten, tot dit overgaat in luisteren, tot het wonder gebeurt dat God tot ons spreekt... God spreken is woordloos, stil. Het is een verdiepen van ons verstaan wat God ons vertelt. Je hebt er geen woorden voor. Je ervaart dat je van binnen verandert, dat het harde zacht wordt, dat je oordeel over jezelf of over anderen verdamppt. Je ervaart het wonder van je geliefd weten.

Waar dit gebeurt staat een doornstruik in brand zonder te verbranden. Het meest onooglijke struikje, de Sinaïdoorn, brandt. Dat is het heilig vuur dat de engel Michael aansteekt, het is inspiratie die brandt in Mozes, gesymboliseerd in het nederige struikje doornbos. Het vertelt ons: *Dit vuur, dat ben ik in jou en jij in mij, zonder dat we verbranden. Lief mens, in welke benarde situatie je ook verkeert, wat het leven en lot ook van je vraagt, Ik brand in je en ben bij je.* Door te bidden ontsteekt dit vuur van God in ons. En dat gebeurt in Mozes.

Mozes moet afwijken van zijn weg om dat grootse gezicht te bezien. Hij bepaalt niet langer de route, maar dit vuur doet dat. En dan: niet de Egyptenaar, noch de farao of de

zonnegod Ra, maar Gods stem roept: *Mozes! Mozes!...* Nu wordt het menens. *Doe je schoenen uit.* ‘Schoenen uit’ is hier een teken van nederigheid. Ware grootheid bloeit op uit nederigheid. Het vuur van de nederige...

Mozes verbergt zijn gezicht. Hij vreest God aan te zien. Daar zit wat in. Het is al een hele kunst om mensen aan te kijken, laat staan God. Ik zal u niet uitnodigen elkaar aan te kijken. Maar je doet dat gewoonweg nooit al te lang. En als je dat wel doet, voelt dat alsof je je aan iets brandt. Aan een intimiteit, aan iets heiligs. Te lang iemand aankijken voelt als een soort heiligschennis... Aantasten van iets dat lijkt op levensgeheim. God zien is je branden aan het diepste levensgeheim... daar blijf je maar beter op gepaste afstand van.

Kom niet dichterbij.. Veel brand in relaties komt, doordat we elkaar te dicht op de huid zitten. Er is, en dat is het gevaarlijke, soms een onbewuste dynamiek die dat mensen toch laat doen. Een kenmerk van groot zijn is intussen, dat je dan op je eigen plek blijft staan, in jezelf rust. Want in je brandt het heilig vuur dat niet verbrandt.

Twee vuren. Het ene brandt ons op en het andere brandt ons schoon. Als je door het ene getroffen bent, spreken we van burn-out, en leef je als herder Mozes vanuit het tweede, dan heet dat enthousiasme, vreugde van God. De ene verbrandt ons tot we uitgeblust zijn en het andere wekt onze geestkracht uit Gods bron. Deze twee strijden met elkaar. In onze levens doen ze dat ook. Misschien herkent u dat meer dan u lief is. Krachten die ons verslinden en krachten die ons sterken en verbinden.

Waar we dat krachtenspel van die twee vuren op het scherpst van de snede lezen? In Mattheus 4. In het begin van dit hoofdstuk komt het tot een treffen van die twee vuren en krijgen ze beide een gezicht: de ene in Jezus, de andere in de duivel. Jezus weerstaat de verleider en zijn trukendoos vol verleidingen. En de manier waarop hij dat doet, is heel belangrijk. Jezus kent de begeerten van de wereld in zichzelf. Hij bidt om verlichting, om vrijheid van die zuigende machten van macht en prestige. Jezus verslaat de duivel op teksten. Door de intense omgang met God en zijn tekst is Hij zelf die tekst geworden, in levenden lijve.

Maak van stenen brood.

*Niet bij brood alleen leeft de mens; voor de heer uw God zult
gij buigen en voor hem alleen eredienst verrichten.*

Spring van dat dak af.

Gij zult de Heer uw God niet verzoeken.

Kniel voor me en aanbid me.

Ga weg satan, de Heer je God aanbid je en hem alleen dien je.

Dan laat de duivel los.

Engelen komen en bedienen ons.

Amen